TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta textilní

Katedra netkaných textilií a nanovlákenných materiálů | Studentská 1402/2 | 461 17 Liberec 1
tel.: +420 485 353146| david.lukas@tul.cz | www.ft.tul.cz | IČ: 467 47 885 | DIČ: CZ 467 47 88

Vážené senátorky a senátoři,
vážený pane rektore,
vážená paní děkanko a děkanové.

V Liberci dne 9. 1. 2017

Otevřený dopis

Obracím se na Vás v souvislosti s projednáváním nového znění Statutu TUL, konkrétně Části osmé, Zaměstnanci, článek 2930 s názvem „Akademičtí pracovníci a ostatní zaměstnanci“, odstavec (2). Zamyšlení nad uvedeným článkem mne navíc vede k výzvě zodpovědně debatovat nad budoucím uspořádáním naší univerzity ve vztahu fakult a ústavu CxI. Tento dopis považujte za otevřený, určený k obecné debatě.

Zákon o vysokých školách, zejména příslušná nařízení vlády o sledování kvality vysokoškolských a výzkumných institucí a především historická zkušenost spojená s náplňovým poslání univerzit ve společnosti (např. Konrad Paul Liessmann, *Teorie nevzdělanosti, Omyly společnosti vědění*, Academia, Praha, 2012) definují univerzitu, jako místo jednoty vědy, výzkumu, uměleckých tvůrčích činností a výuky. Je bezpředmětné domnívat se, že tuto jednotu může naplnit univerzita jako instituce bez toho, aby tuto jednotu nenesli jednotlivci, tj. akademičtí zaměstnanci. Za tímto cílem je v českém vysokém školství pracovní zařazení akademických pracovníků chápáno „jako osoba, která tuto jednotu naplňuje.“ Tímto označením je zdůrazněno, že se nejedná o pedagoga, nebo tvůrčího zaměstnance v obecném slova smyslu.

Na univerzitách v rozvinutém světě je pak dovoleno přednášet jenom těm, kteří jsou bytostnými odborníky ve svém oboru, a tak nejen předávají vědění svým studentů, ale jsou především schopni nové vědění i vytvářet. Univerzitu nelze vybudovat ze zaměstnanců, kteří „pouze učí nebo pouze dělají vědu“. Na univerzitě nelze také mrhat talentem výzkumných pracovníků tím, že se nepodílejí na vzdělávání. Věcné a pracovně právní oddělení tvůrčích aktivit od vzdělávání studentů vede k jedinému výsledku: budování vysoké školy typu Fachhochschule a výzkumného ústavu, jejichž svazek nikdy nemůže naplnit poslání univerzity.

Jednota vědy, výzkumu a tvůrčích aktivit tvoří páteř univerzitní činnosti. Proto je těm, kteří na fakultě tuto dvojakou činnost vykonávají, dovoleno tvořit obec a tak rozhodovat o současnosti a budoucnosti fakult a univerzity. Je to výrazem nejenom jejich práva, ale i povinnosti.

Z tohoto pohledu vyzývám k bedlivému zvážení a významným úpravám výše zmíněného článku návrhu Statutu TUL.

Statut TUL - návrh

(i) Návrh uvádí: „**V případě rovnosti procentuálních částí úvazku si příslušnost k akademické obci fakulty akademický pracovník zvolí**.“ Typicky je akademický pracovník vybírán tak, aby naplňoval záměr rozvoje dané fakulty a katedry v jednotě vzdělávání a tvůrčí činnosti. Příslušnost k tak důležité entitě, jako je akademická obec, pak nemůže být ponechána libovůli akademického zaměstnance. Vytrácí se tím jeho zodpovědnost i zodpovědnost těch, kteří jej do pracovního poměru vybírají, tj. zodpovědnost děkanů, a i jejich odpovědnost k akademické obci fakulty. Navíc gramatika navržené věty nevylučuje v čase proměnnou volbu příslušnosti k akademické obci!

(ii) Další část tohoto článku statutu je v rozporu s posláním akademického pracovníka fakulty univerzity: “**V případě, že akademický pracovník vykonává v jednom pracovním poměru na fakultě**

tel.: +420 485 353146| david.lukas@tul.cz | www.ft.tul.cz | IČ: 467 47 885 | DIČ: CZ 467 47 88

pedagogickou činnost a ve druhém pracovním poměru na ústavu či jiné součásti vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost, je akademický pracovník členem akademické obce fakulty, na které vykonává pedagogickou činnost". Toto nadřazení pedagogické činnosti nad činnostmi tvůrčími v tak důležitém znaku, jako je příslušnost k akademické obci, zakládá obrovské nesnáze v budoucím úsilí o to, aby TUL byla uznána jako výzkumná univerzita a nikoliv „pouze jako vysoká škola". Preferování pedagogické činnosti nad tvůrčími činnostmi je důležitým znakem Fachhochschule. Navíc toto znění zabraňuje děkanům a vedoucím kateder budovat fakulty a její akademické týmy ve výše uvedené jednotě obou hlavních znaků univerzity spolu se zodpovědností za jejich kvalitu. Oddělení dvou činností jakéhokoliv zaměstnance a jejich delegování do rukou dvou různých vedoucích jde navíc proti desateru managementu (viz jeho 4. bod „Jednota přikazování. Každý zaměstnanec má pouze a jenom jednoho nadřízeného" - https://cs.wikipedia.org/wiki/Henri_Fayol). (Pozn.: Zkuste takovéto dvojvládí experimentálně zavést na rok v univerzitní účtárně a po roce tento návrh vyhodnotit.) Naskýtá se také otázka, kdo bude daného pracovníka přijímat: Ten kdo bude od něj vyžadovat vzdělávací nebo tvůrčí činnost?

Vztah fakult a projektu/ústavu CxI

Čtením zmíněné důležité části nového statutu jsem dospěl k závěru, že textace výše uvedeného článku je ryze účelová a to ve vztahu k projektu/ústavu CxI. V současné době dobíhá monitorovací období projektu CxI, které končí rokem 2018. Vyzývám proto k odpovědné debatě nad projektem CxI.

Je zřejmé, že nový statut nemůže být kvalitně navržen a projednán předtím, než proběhne důkladná debata a následné jasné rozhodnutí o tom, jak nastavit koexistenci ústavu a fakult. Tato koexistence musí být takového druhu, aby nebyla ohrožena budoucnost TUL jako univerzitního pracoviště s jasně definovanými akademickými obcemi fakult, povinnostmi akademických zaměstnanců a k nim příslušejících odpovědností ~~a~~ k samosprávě fakult a TUL.

Zdá se být jednoduché kritizovat a nelehké navrhnou alespoň některé znaky takového nového uspořádání naší univerzity. Přesto se níže o toto pokusím:

1. S úctou mít ty, kdo tento největší projekt v historii naší univerzity realizovali.
2. Poděkovat těm, kdo tento projekt řídili a dovedou do úspěšného ukončení.
3. Navrátit fakultě strojní pracoviště, které do projektu na jeho začátku vložila.
4. Nastrukturovat svébytná pracoviště fakult pod ústavem CxI, jako jedno z možných řešení.
5. Jednoznačně definovat akademického pracovníka ve výše popsané jednotě činností tvůrčích a vzdělávacích.
6. Nepřipustit princip dvojího vedení/vedoucího pracovníka jednoho akademického zaměstnance.

Dovoluji si přiložit můj názor, který jsem, veřejně prezentoval v době přípravy projektu.
Děkuji Vám za pozornost věnovanou tomuto dopisu i za zvážení jeho obsahu.

S úctou

David Lukáš
emeritní rektor,
Technické univerzity v Liberci

Příloha: 1x

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta textilní

Katedra netkaných textilií a nanovlákenných materiálů | Studentská 1402/2 | 461 17 Liberec 1
tel.: +420 485 353146| david.lukas@tul.cz | www.ft.tul.cz | IČ: 467 47 885 | DIČ: CZ 467 47 88

Příloha 1

Vážený pane rektore
Vážený pane prorektore
Vážený pane děkane
Vážený pane předsedo Akademického senátu Technické university v Liberci
Vážení emeritní rektoři

V Liberci dne 24.3.09

Výzva

Na základě jednání s mnohými z Vás a po pročtení příslušných písemných dokumentů jsem se utvrdil v tom, že naše univerzita opravdu vážně uvažuje o zřízení **Vysokoškolského ústavu,** ve smyslu znění zákona o VŠ, ve spojitosti s projektem VAVpI – **„Centrum nanomateriálů, pokročilých technologií a inovací“.** Ze studie proveditelnosti zpracované společností Ernst & Young, poskytnuté vedením školy děkanům, s názvem „Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace“ vyplývá, že zamýšlený ústav je v organizačním schématu naší univerzity staven na roveň Ústavu zdravotních studií, a že do něj má být převedena značná část pracovních úvazků současných zaměstnanců zejména z technických fakult.

Vyzývám k zastavení snah zřídit výše jmenované centrum v podobě **Vysokoškolského ústavu**, protože toto nebylo řádně projednáno ani ve vědeckých radách, ani na Akademických senátech naší univerzity. Svědčí o tom zejména Zápis z jednání Akademického senátu Technické univerzity v Liberci ze dne 10. 2. 09. Proti vůli založit vysokoškolský ústav ve smyslu znění zákona o VŠ vypovídá i Zápis z jednání Akademického senátu Technické univerzity v Liberci ze dne 10. 3. 09. K řádnému projednání zřízení vysokoškolského ústavu navíc zavazuje naše novodobá tradice pěstování kolektivní kultury univerzitní autonomie a zodpovědnosti při rozhodování v takto závažných krocích!

Vyzývám k tomu, aby se pokračovalo v přípravě výše zmíněného projektu s cílem zřídit toliko „Centrum nanomateriálů, pokročilých technologií a inovací“ jako společné pracoviště našich fakult, které jim bude bezezbytku samosprávně podléhat (*a zároveň naplní všechny požadavky projektu na správu a kontrolu státem poskytovaných dotací*).

K sepsání této výzvy mne přivedly vážné pochybnosti o možném budoucím vývoji naší univerzity po zamýšleném převedení značných finančních prostředků, přístrojové techniky a lidských sil ze (nebo na úkor) stávajících fakult do samostatně působícího vysokoškolského ústavu.

Předem děkuji všem zodpovědným za zvážení mé výzvy.

S úctou

David Lukáš
emeritní rektor

Zápisy ze senátu ze dne 10.2.09 a ze dne 10.3.09 naleznete na adrese: http://senat.tul.cz/zapisy/